

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7So/27/2017
Identifikačné číslo spisu: 7016200534
Dátum vydania rozhodnutia: 01.08.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016200534.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v právnej veci navrhovateľa: JUDr. S. D., S. XXX, N., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sd/35/2016-91 zo dňa 31. mája 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 31. mája 2017, č. k. 6Sd/35/2016-91, p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

Napadnutým rozsudkom Krajský súd v Košiciach potvrdil ako vecne správne rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2016 v spojení so zmenovým rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. júna 2016.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X z 21. apríla 2016, odporkyňa rozhodla o priznaní starobného dôchodku v sume 98,50 eur mesačne od 10. júna 2013 podľa § 65, § 274, § 82, § 293ce a § 114 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Súčasne rozhodla aj o zvýšení starobného dôchodku podľa príslušných zákonných ustanovení jednotlivo od 1. januára 2014, 1. januára 2015 a od 1. januára 2016. Prílohou rozhodnutia je Osobný list dôchodkového poistenia.

Navrhovateľ s týmto rozhodnutím nesúhlasil a namietal, že krátenie starobného dôchodku je v rozpore s platnou metodikou Sociálnej poisťovne, doba štúdia je nesprávne vykázaná ako učebný pomer hoci on študoval na Strednej priemyselnej škole a zároveň žiadal zhodnotiť odpracovanú dobu od 1. januára 2004

do 26. mája 2004 a od 27. mája 2004 do konca roka 2015.

Rozhodnutím č. XXX XXX XXXX X zo dňa 15. júna 2016 odporkyňa zmenila opravným prostriedkom navrhovateľa napadnuté rozhodnutie č. XXX XXX XXXX X zo dňa 21. apríla 2016 a starobný dôchodok bol navrhovateľovi priznaná od 10. januára 2013 v sume 99,80 eur mesačne. Urobila tak po dodatočnom zhodnotení vymeriavacieho základu za obdobie dôchodkového poistenia od 27. mája 2004 do 31. decembra 2004 v sume 192 368 Sk a po správnom vykázaní doby štúdia pod znakom „R“.

Krajský súd preskúmal rozhodnutia odporkyne podľa Tretej hlavy Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Z vykonaného dokazovania ma za preukázané, že dôchodok priznaný Ministerstvom vnútra SR v roku 2004 bol dôchodkom výsluhovým, v ktorom mu boli priznané hodnotené doby zamestnania do dôchodkového systému vrátane štúdia na strednej škole. Z priloženého rozhodnutia Ministerstva vnútra SR z 3. marca 2005 č.p. SPC-38.987-1/5-2005 vyplynulo, že výsluhový dôchodok bol priznaný od 1. januára 2005 vo výške starobného dôchodku a prídavku k starobnému dôchodku v sume 17.541 Sk mesačne podľa § 38 a nasl. zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov. Nárok na výsluhový dôchodok vznikol po 15 rokoch služobného pomeru vo výške ustanovenej v § 39 citovaného zákona. Starobný dôchodok bol vymeraný z najvýhodnejšieho priemerného mesačného zárobku podľa § 12 a § 131 zák. č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, t.j. za roky 1999 až 2003, s prihliadnutím k celkovej dobe zamestnania od 18-teho do 35 rokov, v I. kategórii 30 rokov, v II. kategórii 4 roky a v III. kategórii 7 mesiacov. Výška vymeraného starobného dôchodku činila 3 661,- Sk. Po zvýšení za ďalšiu prácu a úprav o zvýšení dôchodkov v rokoch 2001, a 2002 činila 8.941,- Sk mesačne a príplatok k dôchodku podľa § 215 ods. 1 a § 217 zákona č. 73/1988 Zb. o štátnej službe príslušníkov PZ a SIS bol ustanovený ako základ pre výpočet dávky, naposledy priznaný služobný plat pred skončením služobného pomeru 27.230,- Sk s prihliadnutím na 34 rokov trvania služobného pomeru a s poukazom na § 128 zákona navrhovateľovi bol priznaný starobný dôchodok a prídavok k starobnému dôchodku, ktorý sa považuje odo dňa priznania za výsluhový dôchodok v sume 17.541,- Sk mesačne. Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnania do I. a II. pracovnej kategórie vrátane doby služby zaradenej do I. a II. kategórie funkcie sa priznávajú do 31. decembra 2023. Navrhovateľ dôchodkový vek dosiahol dovŕšením veku 55 rokov dňa 27. mája 2004. Starobný dôchodok odporkyňa priznala podľa § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení od 10. januára 2013, t.j. 3 roky spätne od uplatnenia nároku navrhovateľom. Následne mu správne priznala aj zvýšený starobný dôchodok 114,10 eur mesačne a 116,10 eur za obdobie od 28. decembra 2015 do 31. decembra 2015 podľa § 293di ods. 1, § 82 zákona o sociálnom poistení. Starobný dôchodok bol vypočítaný z hrubých zárobkov dosiahnutých počas doby dôchodkového poistenia krátených za už priznané doby predchádzajúcim rozhodnutím. Odporkyňa vychádzala aj zo svojej praxe, keď po vydaní rozhodnutia R55/2011 Najvyšší súd SR konštatoval, že poberatelia výsluhových dôchodkov v dôsledku nevyhnutných prepočtov majú právo na zohľadnenie dôb dôchodkového poistenia po odpočítaní pomernej časti priznaných dôb pre účely výsluhových dôchodkov. Takýmto spôsobom postupovala aj odporkyňa vo svojom rozhodnutí z 21. apríla 2016 a z 15. júna 2016, ktorým zmenila pôvodné rozhodnutie.

O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 250l ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 OSP.

2.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie namietajúc nezákonnosť rozhodnutia z dôvodu rozporu s platnou metodikou Sociálnej poisťovne uvedenej v Sociálnom poistení č. 6/2013 k dôchodkovému poisteniu poistencov, ktorí vykonávali zamestnanie v služobnom pomere zaradenom v I. a II. kategórii funkcií, čím sa krajský súd vo svojom rozsudku nezaoberal, nakoľko sa používa nesprávny mechanizmus krátenia starobného dôchodku za dobu služby pre poberateľa starobného dôchodku s prídavkom k starobnému dôchodku. Poukázal na žiadosť o priznanie starobného dôchodku z 21. augusta 2013 so spätným vyplatením 3 roky, teda od 21. augusta 2010, ktorá bola právoplatne zamietnutá. Preto opätovne v tej istej veci požiadal o priznanie starobného dôchodku dvomi protichodnými rozhodnutiami, proti ktorým sa odvolal. Tvrdí, že vypočítaný starobný dôchodok za celú

dobu poistenia, ktorý sa násobí príspevkom za službu 34 rokov na sumu 9.259,- Sk mesačne, a to sa delí súhrnom odpracovaných rokov. Suma starobného dôchodku je určená ako rozdiel sumy starobného dôchodku a sumy starobného dôchodku zodpovedajúcej doby služby. Ďalej poukázal na rozhodnutie NSSR R 110/2011 ako aj na rozsudok sp. zn. 7So/11/2011 z 28. septembra 2011, podľa ktorého je potrebné do doby dôchodkového poistenia započítať aj doby, ktoré boli zhodnotené na účely výsluhového príspevku a v nich dosiahnuté hrubé zárobky a poukázal aj na článok 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 uverejneného v Zbierke zákonov pod č. 416/1991 Zb.. Záverom zdôraznil, že ak sa určuje suma dôchodkovej dávky poistencovi, ktorému bol priznaný príspevok za službu, sumu dôchodkovej dávky je možné krátiť najviac o sumu príspevku, ktorá je vyplácaná ku dňu priznania dôchodkovej dávky a to v súlade s judikatúrou R 55/2011. K odvolaniu pripojil prehľad o dobách zamestnania od 1. decembra 1996 do 31. decembra 2011.

3.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

4.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok, ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v odvolaní navrhovateľa (§ 246c ods. 1 veta prvá v spojení s § 212 ods. 1 OSP a § 492 ods. 2 SSP) postupom podľa § 250ja ods. 2 veta prvá OSP, keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a 3 OSP, v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá, § 211 ods. 2 OSP a § 492 ods. 2 SSP), a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Podľa § 491 ods. 1, 2 zák. č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“), ak nie je ďalej ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona, ak by boli v neprospech žalobcu, ak je ním fyzická osoba alebo právnická osoba.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Predmetom konania je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí odporkyne o priznaní starobného dôchodku podľa § 65 a nasl. zákona o sociálnom poistení poberateľovi dávky z osobitného systému dôchodkového zabezpečenia Slovenskej republiky.

Medzi účastníkmi konania je sporný výpočet mesačnej sumy dôchodkovej dávky priznaná preskúmanými rozhodnutiami od 10. januára 2013, tri roky späť od uplatnenia nároku na dôchodok.

Podľa § 60 ods. 2 zákona o sociálnom poistení obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta, ak toto obdobie nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu (zákon č. 328/2002 Z.z.).

Podľa § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt nezískal v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa zákona č. 328/2002 Z.z.

Podľa § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie vrátane doby služby zaradenej do I. a II. kategórie funkcií sa priznávajú do 31.

decembra 2023.

Podľa čl. 7 ods. 5 a čl. 154c Ústavy Slovenskej republiky na zachovanie nárokov od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) je potrebné aplikovať Dohovor o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č.128), ktorý bol Československou socialistickou republikou ratifikovaný 11. januára 1990 a vyhlásený pod č. 416/1991 v Zbierke zákonov.

V posudzovanej právnej veci bolo preukázateľne zistené, že žiadateľ o starobný dôchodok dovŕšil dôchodkový vek podľa § 65 ods. 2 a § 274 zákona o sociálnom poistení s použitím § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení dovŕšením 55 rokov veku dňa 27. mája 2004. Pretože zároveň získal najmenej 25 rokov obdobia dôchodkového poistenia vrátane doby služby, splnil podmienky nároku na starobný dôchodok v súlade s § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení. Ku dňu 27. máj 2004 získal 14 507 dní obdobia dôchodkového poistenia, t.j. 39 rokov a 272 dní. Starobný dôchodok bol priznaný na základe podanej žiadosti v súlade s § 114 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, to znamená najviac tri roky späťne od uplatnenia nároku na dôchodok. V preskúmanom rozhodnutí z 21. apríla 2016, tak ako to správne zistil aj krajský súd, odporkyňa podrobne zdôvodnila postup pri výpočte sumy starobného dôchodku. Na základe námietok týkajúcich sa zhodnotenia vymeriavacieho základu za obdobie dôchodkového poistenia od 27. mája 2004 do 31. decembra 2004 v sume 192 368,- Sk a vykázania doby štúdia pod znakom „R“, uvedených v v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu z 21. apríla 2016 (priznaná suma starobného dôchodku 98,50 eur) odporkyňa zmenovým rozhodnutím z 15. júna 2016 rozhodla o priznaní starobného dôchodku v sume 99,80 eur. Dátum vzniku nároku na dávku starobného dôchodku 10. január 2013 zostal nezmenený.

Pretože navrhovateľ je poberateľom dávky z osobitného systému sociálneho zabezpečenia Slovenskej republiky, ktorá od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení plní funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov v sume primeranej dobe trvania služobného pomeru, a na určenie sumy starobného dôchodku podľa zákona č. 100/1988 Zb. v znení neskorších predpisov mu bola do doby zamestnania započítaná doba služby a osobné vymeriavacie základy už zohľadnené v dávke z osobitného systému sociálneho zabezpečenia policajtov a vojakov, suma starobného dôchodku za znížila podľa článku 33 ods. 2 Dohovoru o sumu starobného dôchodku zodpovedajúcu zamestnaniu, ktorým je doba služby zhodnotená na určenie sumy výsluhového dôchodku za celé roky (36 skončených rokov) a prídavok k dôchodku, ktorý mu patrí podľa § 215 ods. 1 písm. a/ zákona č. 73/1998 Z.z., za každý skončený rok trvania služobného pomeru (bez výkonu základnej vojenskej služby) započítaného podľa § 218 zákona č. 73/1998 Z.z. vo výške 1% zo základu pre výpočet dávky určeného podľa § 218 zákona č. 73/1998 Z.z.. Prídavok je 34% z posledného priznaného služobného platu pred skončením služobného pomeru v sume 27.230,- , t.j. 9 259,- Sk mesačne. Z odôvodnenia rozhodnutia o priznaní výsluhového dôchodku vyplýva, že navrhovateľovi bol od 1. januára 2005 priznaný výsluhový dôchodok vo výške starobného dôchodku a prídavku k starobnému dôchodku.

Zámerom zákonodarcu bolo dosiahnuť, aby od dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení) výsluhový dôchodok plnil funkciu starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia vo výške primeranej dobe trvania služobného pomeru ako dávka sociálneho zabezpečenia existujúca, či už samostatne alebo popri starobnom dôchodku, na ktorý vznikne nárok dovŕšením dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení (poistení). Zámerom zákonodarcu nebolo odňať policajtom starobné dôchodky, pre nárok na ktoré splnili podmienky vo všeobecnom systéme sociálneho zabezpečenia úplne, ale iba v tej časti, ktorá zodpovedá dobe trvania služobného pomeru zakladajúcej nárok na výsluhový dôchodok. Úmyslom zákonodarcu bolo zákonom č. 328/2002 Z.z. poskytnúť policajtom výsluhový dôchodok ako dávku považovanú za starobný dôchodok z osobitného systému sociálneho zabezpečenia až do dovŕšenia dôchodkového veku podľa všeobecných predpisov o sociálnom zabezpečení. Zákon o sociálnom poistení nadobudol účinnosť 1. januára 2004.

Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom krajského súdu, podľa ktorého odporkyňa rozhodla v prejednávanej právnej veci v súlade so zákonom, keď na rozhodnutie vo veci aplikovala aj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7So/138/2011 z 15. augusta 2012, ktorý bol uverejnený v stanovisku Najvyššieho súdu SR a súdov SR č. 6/2013 pod č. 83 a zhodne v rozsudku sp. zn. 9So/138/2011 z 22. augusta 2012.

Krajský súd dôsledne skúmal postup, ktorý predchádzal vydaniu preskúmaného rozhodnutia a samotnú jeho zákonnosť. Námietky navrhovateľa týkajúce nesprávne určeného dňa vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 65 a nasl. zákona o sociálnom poistení napriek tomu, že ich obsah je protichodný, neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť a zákonnosť rozhodnutí odporkyne z 21. apríla 2016 a 15. júna 2016 z dôvodu, že opravný prostriedok proti skoršiemu rozhodnutiu odporkyne č. XXX XXX XXXX X z 21. februára 2014, ktorým bola zamietnutá žiadosť o priznanie starobného dôchodku od 2. augusta 2010 navrhovateľ zbral späť. Súdne konanie o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia z 21. februára 2014 bolo uznesením č.k. 8Sd/18/2014-26 zo dňa 3. septembra 2014 zastavené. Navrhovateľ v ďalších odvolacích dôvodoch nesprávne poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu SR pod číslom R 110/2011 a R 55/2011. Predmetom konania a právneho posúdenia bola v uvedených rozhodnutiach najvyššieho súdu iná právna situácia, než je posudzovaná vec z dôvodu, že navrhovateľovi bol od 1. januára 2005 priznaný výsluhový dôchodok vo výške starobného dôchodku a prídavku k starobnému dôchodku podľa zákona č. 73/1998 Zb., a nie výsluhový príspevok podľa iného platného právneho predpisu. Podľa názoru odvolacieho súdu preto zápočet doby výkonu služby policajta rozsahu, ktorý založil navrhovateľovi nárok na výsluhový dôchodok, nie je možné hodnotiť pre výšku starobného dôchodku navrhovateľa zo všeobecného systému sociálneho poistenia a jej vylúčenie v uvedenom rozsahu (34 rokov) je v súlade s § 60 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 5 zákona o sociálnom poistení

Vzhľadom na uvedené odvolací súd odvolaniu navrhovateľa nevyhovel a vecne správny rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP a § 492 ods. 2 SSP potvrdil.

Náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd účastníkom konania nepriznal (§ 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 492 ods. 1, 2 SSP), lebo navrhovateľ v odvolacom konaní úspešný nebol a odporckyni trovy odvolacieho konania nevznikli.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.